

duonkubiliai. <...> Akys pykčiu kibirkščiuoja, iš burnos – nuodingos kritikos strėlės ir prakeiksmi purlais tyška, liežuviai mataškuojasi“ (p. 42). Storulė Julė pasirašo sutartį dalyvauti realybės šou, o skaitytojams siūloma juoktis iš senyvos moters pomėgio vartoti naujoviškus žodžius, kurių ji nesuvokia ar neištaria, pavyzdžiui: *jauras* (euras), *kimidžas* (imidžas), *antraktas* (kontraktas), *protūseris* (prodiuseris). *Šeštoji šlepetė*, kaip ir dalis ankstesnių Račicko knygų, vaikams skleidžia itin seklią humoro sampratą, ji artėja prie grubios, prasčiokiškomis klišėmis grįstos suaugusiųjų satyros. Na, kad ir papūgos ištarmės neva japoniškai: „To jama to kanava. Ni to sysi ni to kaki“ (p. 53). Tarytum Račickas orientuotusi į vaikus, kurie žiūri tik primityvias televizijos humoro laidas suaugusiesiems; jei tokių esama, gal jiems ir smagu skaityti, kad Julė įsimylėjo Cirilkiną (yra ir daugiau nuorodų į populiariosios kultūros atstovus – Cicinas, Cololo, Cvonkus).

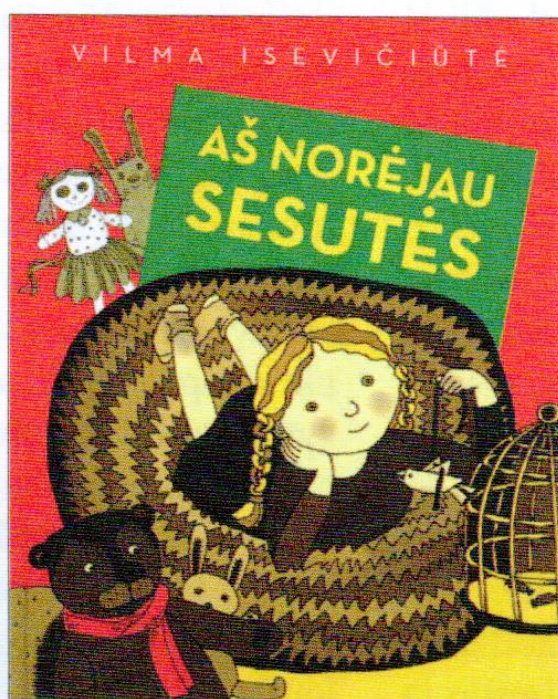
Šlepetės motyvas įterptas dirbtinai, kad pateisintų pavadinimą ir pritrauktų senus gerbėjus, o jos fragmentiškas pasirodymas kūrinį artina prie pasakos, kurioje žaidžia suaugę žmonės: ne pagamintos, o rankomis pasiūtos šeštosios šlepetės ieško seklys Morka ir jo viršininkas, imituojama seklių ar karinė leksika, blizgų apavą nugvelbia šarka ir t. t. Į pabaigą vis pabiresni epizodai darda greityn, paskubom kyšteldami pavienius, su istorija nesusijusius veikėjus (pavyzdžiui, netikėtai išnyra ir dingsta vienuolikmetis čėčėnas). Vietoj šlepetės knygoje gausu epizodų apie avalynės pramonės verslininkus, nesėkmingai kurpiančius europinių lėšų projektus, pavyzdžiui, nebeveikiančio fabriko direktorius Raulas Aulas kas rytą savo kabinete meldžiasi Europos bankui, pasakęs amen dar pabučiuoja Europos banko vėliavą, „Paskui išsiima iš piniginės šimto eurų banknotą, lygiai tris kartus į jį spjauna ir vėduodamas tarsi vėduokle palaimina savąjį kabinetą“ (p. 66). Tik ar tokios karikatūros, kuriomis šaipomasi ir iš Europos Sąjungos, tikrai domina Edvarduko bendramžius skaitytojus?

Danutės Grigaliūnienės trečioji knyga *Kažkas ne taip* apie septynmetę

Gabrielę ir jos bičiulį trylikametį Rufą toliau rutulioja iš ankstesnės apysakos ateinančias temas: mergaitė nenoromis pradeda lankyti mokyklą, o paauglio šeimoje nelaukta atsiradusi tėvo dukra paskiriama jo klasės auklėtoja. Kūrinys išlaiko pažįstamų veikėjų branduolį, kaimišką vyksmo erdvę praplečia miestelio mokyklos scenos, tačiau praranda pasakojimo lengvumą, dalį humoro ir įtaigos, kuri džiugino pirmosiose knygose. Pasakotojas dar linkęs linksmai porinti, tačiau vaizduojama tikrovė jau kitokia. Gabrielėi tapus pirmoje, kūrinys apsunksta nuo gausių bėdų: senasis bičiulis Rufas jos gėdisi (paprašytas pasikalbėti, įbruka monetų, o draugams sako, kad ji kaulija pinigų); vyresnieji mokiniai moko Gabrielės brolių rūkyti; silpsta senelio sveikata. Knygoje matome sutrikusią, vienišą pirmokę, kuriai nesiseka susidraugauti su bendraklasiais (pati Gabrielė tyčiojasi iš pavyzdingos mergaitės), nesiklosto santykiai su Rufu, nėra su kuo pasikalbėti namie. Tęsinyje niūresni ir suaugusieji, gal tik Gabrielės ir Tomo tėtis kiek dėmesingesnis vaikams, o mama vis skuba, stačiokiškai įsakinėja, mokytoja nejautri ir nesupratinga. Tikrovės dygumą liudija veikėjų elgesys, tačiau knygoje tai netampa visapusiškai gvildinama problema, pritrūksta pasakotojo akyumo ir refleksijos, iš septynmetės lūpų išsprūsta paauglišių purkštavimų, apsirikus minimas ne to veikėjo vardas.

Vienturtės godos

Labiausiai intriguojantis tarp 2013 m. realistinių knygų pavadinimas *Aš norėjau sesutės* priklauso vaikų prozos debutantei **Vilmai Isevičiūtei**. Pagavi ir pradinė užuomazga – šešiametė vienturtė Emilija trokšta būti „dviturte“, nes vienai namie nuobodu. Mergaitės akimis rodoma kasdienė, gana uždara vaiko aplinka: naujas šeimos namas užmiestyje, apleisti vargingų kaimynų vaikai, brolio gimimas, viešnagė pas senelius, konfliktai su pusbroliu. Ypač bendraujant su kaimynų trijule skleidžiasi smalsus ir jautrus Emilijos būdas, vaikiški džiaugsmi, svajonės ir nusivylimai. Tvarkingos šeimos mergaitę daug kuo žavi girtuoklės motinos neprižiūrimų vaikų

Virš. dail. Deimantė Rybakovienė